

31 januari 2022 Ulrika Stensgård
Försäkringsexpert, jurist

S2022/00193

Ett utökat arbetsskadeskydd vid smitta av samhällsfarlig sjukdom

PTK lämnar i det följande sitt yttrande över promemorian *Ett utökat arbetsskadeskydd vid smitta av samhällsfarlig sjukdom*.

Bakgrund

Regeringen gav i mars 2021 i uppdrag åt inspektionen för socialförsäkring att analysera om covid -19 borde omfattas av arbetsskadeskyddet i fler situationer än vad som idag är fallet.

En arbetsgrupp i Socialdepartementet lämnar i promemorian förslag på förändringar i förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och personskadeskydd, FASP. Bakgrunden till arbetsgruppens förslag är att sjukdomen covid-19 är allmänt spridd i samhället, och har påverkat fler yrkesgrupper än de som räknas upp i bilagan till FASP, vilka är de som idag är exklusivt skyddades i händelse av smitta i arbetet.

I promemorian föreslås att FASP får ett tillägg i 5 §, av vilket det framgår att sjukdom som är klassificerad som en samhällsfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen (2004:168) och har ådragits i arbetet ska anses som arbetsskada enligt socialförsäkringsbalken 39 kap 6 §. Ändringen föreslås träda i kraft den 31 mars 2022, men tillämpas retroaktivt. I promemorian föreslås även att ändringen innebär att de två sjukdomar som idag är klassificerade som samhällsfarliga – Covid-19 och SARS – därmed kan tas bort ur bilagan till FASP, där covid -19 varit listad som sådan smittsam sjukdom som anses utgöra arbetsskada om den ådras i arbetet. Covid-19 infördes i bilagan i april 2020.

Den nya bestämmelsen i FASP 5 § ska föreskriva att *sjukdom som är klassificerad som en samhällsfarlig sjukdom enligt smittskyddslag (2004:168) och har ådragits i arbetet* ska anse som arbetsskada.

Samhällsfarliga sjukdomar ska anses utgöra arbetsskada, om de ådragits i arbetet

Arbetsskada vid smitta godkänns idag endast om den smittade arbetar på laboratorium där smittämnet hanteras, i sjukvårdsinrättning eller i annat arbete med behandling, vård eller omhändertagande av smittförande person eller vid omhändertagande eller hantering av smittförande djur eller material. Det finns alltså en avgränsad krets som avgör om den som smittas i arbetet också kan få sin smittsamma sjukdom godkänd som arbetsskada.

PTK välkomnar den i promemorian föreslagna förändringen som syftar till att förbättra skyddet vid smitta av covid-19, och i ett längre perspektiv att erbjuda ett bättre anpassat försäkringsskydd vid framtida pandemier. Den föreslagna ändringen är således ett steg i rätt riktning, när det gäller att utvidga skyddet i arbetsskadeförsäkringen för dem som drabbas av svår och långvarig sjukdom på grund av smitta i arbetet. Det utvidgade skyddet är emellertid avgränsat till sjukdom som klassificerats som samhällsfarlig, vilket innebär en förändring som bortom den idag rådande pandemin i sannolikt får en ganska begränsad praktisk betydelse.

PTK tillstyrker det föreslagna tillägget i förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd, som innebär att den som smittas av sjukdom som är klassificerad som samhällsfarlig ska omfattas av arbetsskadeförsäkringen, oavsett vilket yrke eller vilka arbetsuppgifter den skadade haft.

Covid-19 och SARS tas bort ur bilagan till FASP

I promemorian anges mycket kortfattat att huvudförslaget om ändring i FASP även innebär att SARS och Covid-19, som idag är klassificerade som samhällsfarliga, kan tas bort ur bilagan till FASP. Det anförs även att man får ta ny ställning till om SARS och covid-19 ska återföras i bilagan till FASP om – eller när – de inte längre klassificeras som samhällsfarliga.

Oaktat att covid-19 mycket snabbt fördes upp på bilagan i FASP i början av pandemin 2020, så bedömer PTK att det i nuläget inte säkert går att förutspå om pandemin kommer att klinga av eller ta nya vägar. Att i det läget avföra covid-19 från bilagan i FASP skulle innebära att de yrkesgrupper som tillhör den personkrets som idag omfattas av arbetsskadeskyddet, plötsligt får ett sämre skydd den dag covid-19 inte längre klassificeras som samhällsfarlig. Detta samtidigt som viruset är fortsatt potent nog att orsaka svår sjukdom eller död hos personer som blir exponerade för smittan, vilket kommer vara fallet bland annat för personal inom vård och omsorg samt andra kontaktyrken.

Även om avsikten med att avföra covid-19 samt SARS från bilagan till FASP motiveras av rent lagtekniska skäl, så skulle förslaget innebära en osäkerhet den dag covid-19 inte längre klassificeras som samhällsfarlig. PTK förordar därför att covid-19 samt SARS tillsvidare får kvarstå i bilagan till FASP.

PTK avstyrker däremot förslaget att avföra SARS samt covid-19 ur bilagan till förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd (FASP), då det den dag covid-19 nedgraderas från samhällsfarlig sjukdom kan uppstå ett sämre försäkringsskydd för de som idag skyddas av personkretsen i förordningen.

Förhandlings- och samverkansrådet PTK

Ulrika Stensgård
Jurist, försäkringsexpert